

CONV 399/02

WG VIII 15

FÖLJENOT

från:	Sekretariatet
till:	Arbetsgrupp VIII för försvarsfrågor
Ärende:	Sammanfattande not från mötet den 29 oktober 2002

Lägesrapport

1. Diskussion om tillämpningsområdet för den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP).

[Obs.: I det kortfattade referatet av denna punkt ingår den fortsatta diskussion som ägde rum vid det följande mötet i arbetsgruppen den 4 november]

- Ordföranden inledde diskussionen genom att nämna den föränderliga säkerhetsmiljön och behovet av att tänka igenom hur denna kan påverka tillämpningsområdet för ESFP och i synnerhet om de befintliga Petersberguppgifterna måste ses över igen. Frågan om ett kollektivt försvar förtjänar också att diskuteras vidare, även om den är känslig. Han föreslog att diskussionen skall utgå från frågorna i det orienterande dokument som har delats ut till alla medlemmar (arbetsdokument 10).
- Ett antal talare betonade att nya hot har uppträtt, särskilt terroristhotet efter attackerna mot USA den 11 september. Enligt en del talar detta för att nya resurser bör utvecklas, exempelvis i fråga om utbyte av underrättelser. En del ansåg att Petersberguppgifterna inte behöver ändras och att de redan är tillräckligt flexibla. Andra ansåg att de bör anpassas/moderniseras för att ta hänsyn till de föränderliga hoten. Man nämnde mål som stabilisering och utåtriktad verksamhet i försvaret (utbildning, osv.) Några av dem som ville ha en ändring av uppgifterna ville också behålla en viss tolkningsfrihet och flera ville att alla skrivningar i ett framtida fördrag skall vara öppna.
- Flera medlemmar i arbetsgruppen var eniga om att det bör införas bestämmelser som medger att de resurser som utvecklas inom ESFP kan ställas till medlemsstaternas förfogande om de skulle behövas inom EU, särskilt när det gäller räddningstjänsten.

- Det rådde klart delade meningar i arbetsgruppen när det gäller frågan om ett solidaritetsåtagande. Flera föreslog att det vore lämpligt med något slag av åtagande som i alla fall skulle återspegla de allmänna solidaritetsåtaganden som finns i fördraget. Några insåg att alla medlemsstater inte skulle kunna ansluta sig till ett sådant åtagande, och att detta därför måste innehålla en bestämmelse om antingen "opt-in" eller "opt-out". Några föreslog att denna bestämmelse delvis skulle vara beroende av framtiden för de kollektiva försvarsgarantierna inom Västeuropeiska unionen (VEU) (artikel 5). Andra sade att de inte vill se någon form av kollektivt åtagande. En del hävdade att det vore politiskt oacceptabelt. Andra föredrog att inte införa någonting som kan underminera de befintliga åtagandena, exempelvis inom Nato. En talare yrkade på att alla militära åtgärder skulle grundas på ett FN-mandat. Flera talare undrade varför del II i det preliminära utkastet till konstitutionellt fördrag innehåller en separat rubrik för försvarsfrågor, med tanke på att ESFP utgör en integrerad del av GUSP och inte bör skiljas från denna.
- Det rådde allmän enighet om att de nya hoten innebär en särskild utmaning när det gäller att åstadkomma en samordnad reaktion som inbegriper ett brett spektrum av instrument. Det är nödvändigt att anlita icke-traditionella resurser (till exempel militära styrkor av gendarmerityp) och andra instrument inom den tredje pelaren.
- Ordföranden fann att det rådde allmän enighet om behovet av att känna igen och reagera på nya hot mot säkerheten. Medan några medlemmar i arbetsgruppen var försiktiga angående hur man skall reagera på dessa hot, ansåg andra att de bör beaktas vid en modernisering av Petersberguppdragen. Arbetsgruppen var öppen för att fördjupa sig i frågan om användningen av ESFP-strukturer för att bistå vid en eventuell terroristattack inom EU. Det rådde klart skilda meningar om ett eventuellt solidaritetsåtagande. Ordföranden påminde också om att man behöver fortsätta att diskutera frågan om den höge representantens roll samt frågan om en eventuell biträdande sådan för försvarsfrågor.

2. Utfrågning av Natos generalsekreterare Lord Robertson och efterföljande diskussion

- Lord Robertson redogjorde kortfattat för den senaste utvecklingen inom Nato när det gäller att reagera på den förändrade hotbilden i förening med en betydande utvidgning. Han underströk att det är viktigt att EU och Nato samarbetar. Det är beklagligt att den sista samarbetslänken (Berlin +) ännu inte har kommit på plats. Nato ställer sig fortsatt till fullo bakom ESFP-initiativet, men det är viktigt att EU undviker att skapa förväntningar som sedan inte kan infrias. Tonvikten måste särskilt läggas på att utveckla adekvata resurser.
- Lord Robertson sade att samarbetet mellan EU och Nato fungerar bättre i praktiken än i teorin, vilket den senaste tidens erfarenhet från f.d. jugoslaviska republiken Makedonien har visat. Ingendera sidan kan dock kosta på sig att grunda detta samarbete på tillfälliga lösningar. Kortsiktiga lösningar, som en del kräver för att operation Amber Fox skall kunna övertas av EU, är inte svaret.

- Allmänheten förväntar sig i allmänhet en hög grad av samarbete mellan de båda organisationerna. Konkurrens är oekonomisk och onödig. Det finns därför inga goda skäl för EU att försöka dubblera Natos planeringsresurser. EU bör snarare koncentrera sig på att tillhandahålla ytterligare resurser.
- Vid diskussionen togs frågorna om ett kollektivt EU/Nato-försvar upp. Flera frågade om framtiden för Natos förbindelser med Ryssland och om initiativet partnerskap för fred. Kompatibiliteten hos det nya Nato-initiativet om en snabbinsatsstyrka togs också upp. Några medlemmar i arbetsgruppen tog upp frågan om teknikklyftan i förhållande till USA. Lord Robertson betonade att ett kollektivt försvar i Europa i allt väsentligt ombesörjs genom Natos artikel 5-garanti. Målen i Petersberguppdragen och idén med Natos snabbinsatsstyrka är komplementära men olika, även om styrkereserven från Natos europeiska medlemmar är densamma. När det gäller teknikklyftan är Europas problem av tre slag: otillräckliga anslag, brist på en del av de mest grundläggande resurserna och USA:s strategiska nytänkande. Kampen mot terrorismen kräver "smarta" soldater och även anlitande av civila resurser. Europas problem är att bara 3 % av det stora antalet väpnade styrkor snabbt är tillgängliga i ett krisläge.

3. Övriga frågor

Ordföranden meddelade att nästa möte äger rum den 4 november och kommer att ägnas frågan om flexibilitet och mångfald. Frankrikes f.d. försvarsminister Alain Richard har inbjudits att inleda diskussionen.
